

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/219/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4416210935
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4416210935.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31575951, proti žalovanej: S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., I. 17XX/XX, o zaplatenie 4949,76 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č.k. 4C/239/2016 - 57 zo dňa 5. júna 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4949,76 eur, úrok 223,99 eur, úrok z omeškania 1,98 eur, 5% úrok z omeškania ročne zo sumy 4949,76 eur od 19.03.2016 do zaplatenia, nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 4,02 eur, to všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi súd priznal náhradu trov konania vo výške 100%. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 53 ods. 1 - 14 § 53a, § 53b, § 53c, §54 Občianskeho zákonníka, § 1, § 2, Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o úvere č. 245196 zo dňa 18.09.2015, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá suma 5000 eur, ktorú mal splácať v 108 mesačných splátkach vo výške 81,89 eur vždy k 15. dňu v mesiaci. Aktuálna výška úrokovej sadzby v dobe uzavretia zmluvy bola 13,9% p. a. V prípade omeškania so splátkou úveru bol v zmluve dohodnutý úrok z omeškania vo výške 5% z nesplatennej splátky. Žalovaná bola vyzvaná listom zo dňa 19.01.2016 na zaplatenie dlžnej splátky, následne listom z 18.03.2016 žalobca žalovanej oznámil, že rozhodol o predčasnej splatnosti úveru k 28.03.2016 a dlžná čiastka činila 5209,75 eur. Dlžná suma pozostávala z istiny vo výške 4949,76 eur, úrokov 223,99 eur, úrokov z omeškania vo výške 1,98 eur, poplatku 60,00 eur, ktorý si žalobca v konaní už neuplatnil a z poplatku za poistenie splácať úver vo výške 4,02 eur. Žalovaná po zosplatení úveru nezaplatila žiadnu úhradu.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že úverová zmluva bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka, avšak podľa obsahu ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Uviedol, že úverová zmluva neobsahuje zmluvné podmienky, ktoré by boli v rozpore s ustanoveniami zákona o spotrebiteľskom úvere, žalobca si uplatnil len splátky úveru splatné do 28.03.2016, pričom si neuplatnil žiadne zmluvné pokuty ani iné sankcie voči žalovanej. Žalobca si uplatnil sumu 4949,76 eur titulom nesplatených splátok úveru, ktorú mu súd v plnom rozsahu priznal. Súd priznal žalobcovi aj úrok z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti vo výške 223,99 eur a úrok z omeškania vo výške 1,98 eur do dátumu predčasnej splatnosti úveru, ktorý úrok bol zakotvený v článku 4, bodu 4.1 úverovej zmluvy ako úrok z omeškania vo výške 5% p. a. z nesplatenej anuitnej splátky až do jej zaplatenia. Žalobca si uplatnil nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 4,02 eur, pretože podľa dojednania medzi stranami mala

žalovaná platiť poplatok za poistenie schopnosti splácať úver v sume 2,01 eur mesačne. Tento poplatok si žalobca vyčíslil za dva mesiace vo výške 4,02 eur a súd ho považoval za poplatok, ktorý bol dojednaný v zmluve o úvere ako služba k poskytnutému úveru, ktorá bola voliteľná a žalovaná výslovne súhlasila s poskytnutím takejto služby, preto ho žalobcovi priznal.

1.3. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy nezaplatených úrokov vo výške 223,99 eur od 19.03.2016 do zaplatenia, a to na základe čl. 4 bodu 4.3 Zmluvy o úvere. Žalobca úver zosplatnil k 28.03.2016. Splatnosť úrokov bola dohodnutá medzi stranami sporu do zaplatenia úveru s tým, že žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný k 28.03.2016, preto nemôže už požadovať od žalovanej úroky z úveru po jeho splatnosti, len zákonné úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ľarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z omeškania ako aj v podobe úrokov z úveru, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. Súd konštatoval, že v čase vyhlásenia úveru za predčasne splatný bolo treba považovať celý dlh za splatný, preto nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru, preto nebolo možné žalobcovi priznať úroky z úrokov úveru v čase po splatnosti celého úveru (žalobca požadoval úrok z omeškania z úrokov úveru, čo považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, navyše v zmluve o úvere nebola takáto povinnosť pre žalovaného zakotvená), z toho dôvodu v tejto časti súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto rozsudku do zamietajúceho výroku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Namietal nesprávne právne posúdenie vecí súdom prvej inštancie, ktorý nepriznal žalobcovi úroky z omeškania z úrokov z dôvodu, že žalobca nemôže požadovať od žalovaného úroky z úveru po jeho splatnosti, len zákonné úroky z omeškania. Žalobca poukázal na to, že zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatnenia a tento sa ďalej (tj. po zosplatnení celého dlhu) nenavýšuje. Uviedol, že zmluvné úroky po zosplatnení nepožaduje, ale požaduje zákonný úrok z omeškania zo sumy nezaplatených úrokov vyčíslených do zosplatnenia. Požadovaný nárok na úroky z omeškania zo zmluvných úrokov je nárokom, ktorý predpokladá aj ust. § 497 Obchodného zákonníka a rovnako vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu Prešov zo dňa 27.03.2008, sp. zn. 4Cob/62/2007. Všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č.k. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.8.2014.

3. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

6. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

7. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou zo dňa 27.06.2016 sa domáhal od žalovanej zaplata sumy 4949,76 eur, úroku 223,99 eur, úroku z omeškania 1,98 eur, 5% úroku z omeškania ročne zo sumy 4949,76 eur od 19.03.2016 do zaplata, úroku z omeškania vo výške 5% z nezaplatených úrokov 223,99 eur od 19.03.2016 do zaplata, nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 4,02 eur a nahradenia trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel úverovú zmluvu č. 245196 zo dňa 18.09.2015, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá suma 5000 eur. Predmetný úver mala žalovaná splatiť 108-mi mesačnými splátkami vo výške po 81,89 eura. Aktuálna výška úrokovej sadzby v dobe uzavretia zmluvy bola 13,9% p. a. V prípade omeškania so splátkou úveru bol v zmluve dohodnutý úrok z omeškania vo výške 5% z nesplatennej splátky. Žalovaná bola vyzvaná listom zo dňa 19.01.2016 na zaplata dlžnej splátky a následne listom z 18.03.2016 žalobca žalovanému oznámil predčasné zosplatenie úveru k 28.03.2016. Dlžná suma pozostáva z istiny vo výške 4949,76 eur, úrokov do predčasného zosplatenia 223,99 eur, úrokov z omeškania vo výške 1,98 eur a z poplatku za poistenie splácať úver vo výške 4,02 eur.

9. Do vyhovujúceho výroku súdneho rozhodnutia žalobca odvolanie nepodal, preto predmetom odvolacieho konania bol iba zamietajúci výrok v časti úroku z omeškania vo výške 5% zo sumy nezaplatených úrokov vo výške 223,99 eur od 19.03.2016 do zaplata. Odvolací súd sa však s uvedeným záverom súdu prvej inštancie nestotožnil, pretože dôvody, pre ktoré súd v časti úroku z omeškania žalobu zamietol považuje za nesprávne a aj nedostatočne odôvodnené. Je nepochybné, že aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ust. § 497 a nasl. Obch. zákonníka a zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danom prípade medzi zmluvnými stranami bola uzavretá úverová zmluva podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov. Zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu. Je teda spojený s istinou úveru a od jej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok. Veriteľovi, ktorý poskytne dlžníkovi úver, popri nároku na vrátenie poskytnutej sumy úveru vzniká aj právo na zmluvné úroky, teda na akúsi odmenu za to, že svoje finančné zdroje poskytol inému, za podmienok a vo výške, ktoré si dohodnú v zmluve.

10. Oproti zmluvným úrokom je úrok z omeškania odlišným inštitútom definovaným v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. v § 369 Obchodného zákonníka. Úrok z omeškania je sankciou za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku, dôsledkom čoho je, že veriteľ nemôže disponovať svojimi peňažnými prostriedkami a dlžník ich zasa neoprávnené, bez súhlasu veriteľa, využíva vo svoj prospech. Povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká pri omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti. Dlžník sa nemôže zbaviť povinnosti platiť úroky z omeškania poukázaním na to, že svoju povinnosť nesplnil pre okolnosti vylučujúce zodpovednosť. To znamená, že nárok na úroky z omeškania vzniká bez ohľadu na to, čo spôsobilo omeškanie. Ide o objektívnu zodpovednosť. Úroky z omeškania sú v zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky.

11. V danom prípade žalobca požadoval úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy nezaplatených úrokov vo výške 223,99 eur od 19.03.2016 do zaplata. Suma 223,99 eur predstavovala zmluvné úroky do zosplatenia. Súd prvej inštancie preto nesprávne uviedol, že žalobcovi nemožno priznať úroky z úrokov úveru v čase po splatnosti celého úveru, keď v skutočnosti žalobca žiadal len úrok z omeškania zo zmluvných úrokov vyčíslených do zosplatenia celej pohľadávky. Ako už bolo uvedené vyššie, zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania a veriteľ ich môže požadovať, i keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 OZ). Pritom platí, že môžu existovať popri sebe (obdobne aj uznesenie NS ČR 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.8.2014). Je zrejmé, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil uplatnený nárok žalobcu ohľadom úroku z omeškania, na ktorý má veriteľ vždy nárok, keď sa dlžník dostane do omeškania s plnením. Ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku, je povinný platiť z nezaplatennej sumy úroky z omeškania. Pri úrokoch z poskytnutého úveru je možné pri omeškaní požadovať z týchto nezaplatených úrokov úroky z omeškania.

12. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil v napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V konaní sa bude opätovne zaoberať vecou samou v časti posúdenia žalobcovho nároku na zaplatenie úrokov z omeškania z vyčíslených zmluvných úrokov a opätovne rozhodne, svoje rozhodnutie riadne odôvodní, pričom právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).